

ČESKÁ INSPEKCE
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Problematika nakládání s odpady ze zdravotní péče z pohledu ČIŽP

Jana Vítková

Obsah prezentace

- **Základní představení činnosti ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství**
- **Zdravotnické odpady a kontrolní činnost ČIŽP**
  - Legislativní změny v souvislosti se zdravot. odpady
  - Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS jaro 2021
  - Kontrolní činnost inspekce – celorepublikové kontroly „velkých“ původců zdrav. odpadů jaro 2022
  - Aktuální situace v ČR se zdravot. odpady (nejen v souvislosti s nemocí COVID-19)
  - Problematika zdravotnických odpadů v praxi

Základní představení činnosti ČIŽP

ČIŽP

- 10 oblastních inspektorátů
- 2 pobočky

Oblasti činnosti:

- Ochrana přírody
- Ochrana ovzduší
- Odpadové hospodářství
- Ochrana lesa
- Ochrana vod

Základní představení činnosti ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství

Oddělení odpadového hospodářství (OOH) ČIŽP má v gesci problematiku:

- zákona o odpadech (z. č. 541/2020 Sb.)
- zákona o výrobcích s ukončenou život. (z. č. 542/2020 Sb.)
- zákona o obalech
- zákona o chemických látkách
- zákon o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí (z. č. 243/2022 Sb. – účinnost od 1. 10. 2022)

Základní představení činnosti ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství

ČIŽP není jediný kontrolní orgán v oblasti odpadového hospodářství

- kontrolní kompetence mají i **ORP** (obce s rozšířenou působností) a **krajské úřady**

Kompetence

- Vynucování dodržování environmentálního práva u povinných subjektů
- Právní nástroje:
  - **Kontrola** právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání, obcí – kontrolní řád
  - **Tresty** – pokuty, napomenutí... - přestupkový zákon
  - Společně s pokutou lze stanovit samostatným rozhodnutím opatření a lhůty pro zjednání nápravy – **nápravná opatření**
- Inspekce → úřad kontrolní a sankční (nevydává povolení, neprovádí registrace, apod.)

Základní představení ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet kontrol	3228	2990	2892	3150	3422	3643	3261	3359	3544	3495	2749
Počet vydaných rozhodnutí o pokutě	909	904	856	984	1038	1060	970	976	891	878	756

Kontroly původců odpadů:

- ročně cca 950 kontrol nejrůznějších původců (1/3 kontrol OOH)
- nejčastěji průmysl (IPPC, výroba) a stavební odpady
- v roce 2020 a 2021 výrazný pokles provedených kontrol v souvislosti s nemocí Covid-19 (omezení kontr. činnosti inspekce)

Základní představení ČIŽP v oblasti odpadového hospodářství

Kontroly zdravotnických zařízení:

- Nepředstavují významný podíl v činnosti ČIŽP

	2016	2017	2018	2019	2020	celkem
kontroly zdravotnických zařízení	19	7	8	12	9	55
počet pravomocných rozhodnutí	6	4	1	1	0	12
výše pokut v PM	86 000 Kč	45 000 Kč	80 000 Kč	80 000 Kč	-	291 000 Kč

Legislativní změny v souvislosti se zdravot. odpady

- Odpady ze zdravotní (a veterinární) péče – ust. § 88 – 90 ZoO + ust. § 72 – 75 vyhlášky o PNsO
- Ust. § 90 odst. 1 ZoO stanoví, že právnická nebo podnikající fyzická osoba, která **nakládá s více než 10 tunami odpadů ze zdravotní nebo veterinární péče ročně**, je povinna zajistit nakládání s těmito odpady pouze fyzickou osobou odborně způsobilou (OZO – dříve „odpadový hospodář“) pro nakládání s odpady ze zdravotní a veterinární péče.
- Ust. § 90 odst. 2 a odst. 3 ZoO – jaká osoba se rozumí jako OZO + školení od OZO pro činnost nakládání s odpady – příloha č. 49 k vyhlášce o PNsO
  - Bod 1. – **KDO** musí být proškolen (lékaři, zdravotní sestry, sanitáři, pracovníci pověřeni úklidem a manipulací s odpadem, ...)
  - Bod 2. – **OBSAH** školení (dle kategorie zaměstnance) – min 1x ročně, sepsaný záznam, archiv. 5 let

Legislativní změny v souvislosti se zdravot. odpady

- Ust. § 90 odst. 4 ZoO stanoví, že právnická nebo podnikající fyzická osoba, která nakládá s méně než 10 tunami odpadů ze zdravotní nebo veterinární péče ročně, je povinna proškolit zaměstnance ohledně nakládání s odpady
- ZoO ani vyhláška o PNsO neřeší, kdo má zaměstnance nakládající s odpady proškolit – příloha č. 49 k vyhlášce o PNsO

Bod 1. – KDO musí být proškolen (lékaři, zdravotní sestry, sanitáři, pracovníci pověřeni úklidem a manipulací s odpadem, ...)

Bod 2. – OBSAH školení (dle kategorie zaměstnance) – min 1x 3 roky, sepsaný záznam, archiv. 5 let

Legislativní změny v souvislosti se zdravot. odpady

- Ust. § 89 odst. 1 ZoO stanoví, že právnická nebo podnikající fyzická osoba, která je původcem odpadu ze zdravotní péče, je povinna zpracovat pokyny pro nakládání s těmito odpady v zařízení, kde tento odpad vzniká. Pokyny jsou součástí provozního řádu zařízení zpracovaného podle zákona o ochraně veřejného zdraví (č. 258/2000 Sb.) – příl. č. 48 vyhl. o PNsO
  - PŘ s pokyny schvaluje místně příslušná **KHS**
  - přešupek podle § 118/2/a ZoO projednává inspekce

Legislativní změny v souvislosti se zdravot. odpady

- Od účinnosti vyhlášky č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (tj. ode dne 7. 8. 2021) bylo zakázáno na skládky odpadů všech skupin ukládat odpady skupiny 18, včetně odpadů vzniklých jejich úpravou (dekontaminační zařízení – výstupem většinou odpady skupiny 19, nejčastěji odpad kat. č. 19 12 12), a to bez přechodného ustanovení – vymezení v příloze č. 4 pod bodem č. 11 v seznamu A
  - okamžitý dopad do stávající praxe – omezení předávání odpadů na skládky jak od původců (interní úprava odpadů), tak od oprávněných osob (externí úprava odpadů dekontaminací) -> **změna vyhlášky č. 273/2021 Sb.**, a to vyhláškou č. 78/2022 Sb., **s účinností od 9. 4. 2022**

Legislativní změny v souvislosti se zdravot. odpady

- ust. § 10 odst. 5 vyhlášky č. 306/2012 Sb. – povinnosti provoz. zdravot. zařízení přeneseny do vyhlášky o PNsO a více specifikovány, např.:
  - **požadavky na soustřed'. prostředky** na odpady ze ZaV péče – certifikace, splňovat požadavky podle technické normy ČSN EN ISO 23907 (85 4002) Ochrana před poraněním ostrými předměty, atd.
  - **oddělené soustřed'ování odpadů** ze ZaV péče ve stanov. Rozsahu (§ 72 odst. 1 vyhlášky o PNsO – min. 5 skupin)
  - **úprava odpadů ze ZaV péče** – v PŘ popis dekontaminačního procesu
  - **označení soustřed'. prostředků na odpady ze ZaV péče** – kromě obecných požadavků navíc ust. § 72 odst. 2 písm. e) vyhlášky o PNsO - časem vzniku odpadu; konkrétním oddělením, kde odpad vznikl; jménem osoby zodpovědné za nakládání a označení; atd.

Legislativní změny v souvislosti se zdravot. odpady

- **označení soustřed'. prostředků na odpady ze ZaV péče** – kromě obecných požadavků navíc ust. § 72 odst. 2 písm. e) vyhlášky o PNsO - časem vzniku odpadu; konkrétním oddělením, kde odpad vznikl; jménem osoby zodpovědné za nakládání a označení; atd.

!!! PŘECHOD. USTAN. § 79 odst. 3 vyhlášky o PNsO – do 31. 1. 2022 nemusí být splněny požadavky na soustřeďování odpadů podle vyhlášky o PNsO, pokud soustřeďování odpadu splňuje požadavky na shromažďování nebo skladování odpadů podle § 5 a 6 vyhlášky č. 383/2001 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinností zákona; **od 1.1.2023** splněny požadavky na soustřeďování odpadů **již jen podle vyhlášky o PNsO**

Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS (jaro 2021)

- Podnět na provozovatele zařízení k úpravě odpadů (dekontaminační zařízení) v jižních Čechách, který nevhodným způsobem nakládal s převzatými odpady od různých původců zdravot. zařízení (únor/2021) + informace o nárůstu množství zdravot. odpadů (a tím k enormnímu zatížení celého systému pro nakládání s těmito odpady) v souvislosti se šířením onemocnění Covid-19 => celorepubliková monitorovací akce „RETROVIRUS“ ČIŽP, OOH
- V březnu 2021 bylo zkontrolováno celkem **48** různých zařízení nakládajících se zdravot. odpady

Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS (jaro 2021)

Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS (jaro 2021)

Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS (jaro 2021)

Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS (jaro 2021)

- **48** zařízení pro nakládání s odpady (17 spalovny NO, 1 spalovna KO, 1 skládka KO, 23 sběrů/skladů odpadů, 1 mobilní sběr a 5 dekontaminačních zařízení)
- Porušení ZoO bylo zjištěno zatím u 7 subjektů, nejvyšší pravomoc. pokuta **900 tis.**
- **Závěry monitorovací akce RETROVIRUS:**
  - Navýšení objemu odpadů (až o 55-60%), nikoli tonáže, u producentů odpadů – používání jednorázových pomůcek
  - Ve spalovnách odpadů se do pecí dávkuje menší množství odpadů (ale o větším objemu), čímž se významně prodlužuje doba před konečným odstran. ZO

Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS (jaro 2021)

- **Závěry monitorovací akce RETROVIRUS (pokrač.):**
  - Některé spalovny odpadů zareagovaly na obtížnou situaci v souvislosti se zvýšenou produkcí zdrav. odpadů a omezily příjem odpadů z odvětví průmyslu
  - U většiny zařízení ke sběru odpadů odpady nezjištěny – odpady předávány k likvidaci „kratší cestou“, tj. od původce přímo do koncového zařízení
  - Při kontrolách nebylo prokázáno porušení ZoO v souvislosti s onemocněním Covid-19 (např. nevhodné zařazování odpadů pod jiná kat. č. odpadů, atd.)

Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS (jaro 2021)

- Závěry monitorovací akce RETROVIRUS (pokrač.):

Nejčastější porušení:

- provozovatelé zařízení - porušení schválen. PŘ zařiz.
- původci odpadů (kontroly prováděny následně) – neohlášení přepravy nebezp. odp., neoznačení shromažďovacích prostředků

Kontrolní činnost inspekce – akce RETROVIRUS (jaro 2021)

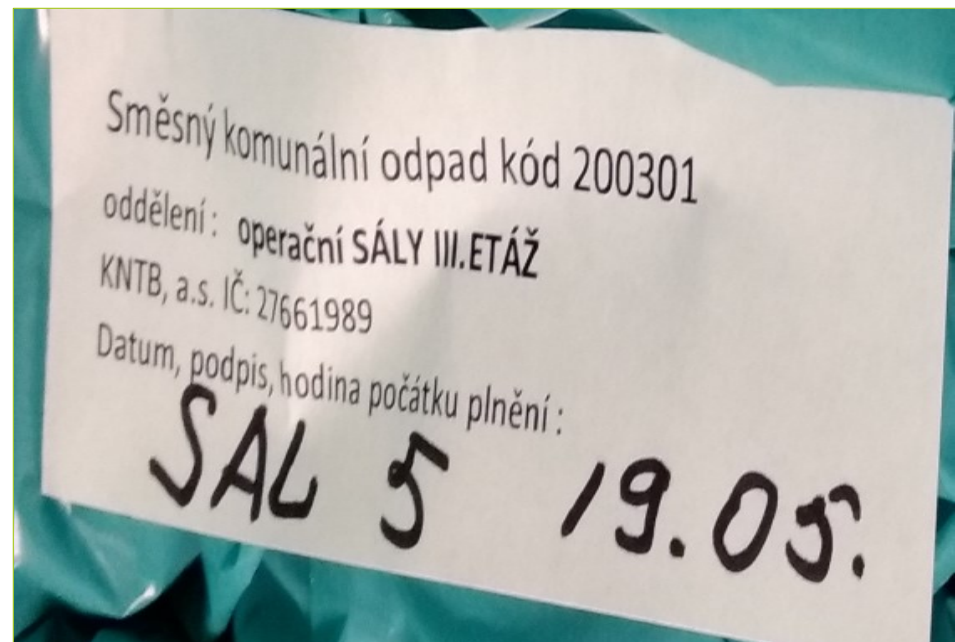
Mobilní zařiz. ke sběru odpadů:
- Nedostatečné nebo chybějící
označení shromažď. prostředků
(PE pytlů) + předání odpadů,
které do spalovny předány být
neměly

Kontrolní činnost inspekce – celorepubliková akce kontroly „VELKÝCH“ původců zdrav. odpadů (jaro 2022)

- „monitorovací“ akce ČIŽP – nové povinnosti dle ZoO
- **59** kontrol – **49** „VELKÝCH“ původců (produkce nad 10 tun zdravot. odpadů) odpadů (převážně nemocnice), **10** kontrol zařízení pro nakládání s odpady (**7** zařízení ke sběru a výkupu odpadů, **1** spalovna odpadů a **2** dekontaminační zařízení)
- porušení ZoO bylo zjištěno u 6 subjektů, přičemž 2 přestupky byly uloženy za nakládání se zdrav. odpady (žádné nebo chybné označení soustřed. prostředků, aj.), nejvyšší pokuta v P.M. uložena ve výši **60 tis.**

Kontrolní činnost inspekce – celorepubliková akce kontroly „VELKÝCH“ původců zdrav. odpadů (jaro 2022)

- infekční odpad (upotřebený zdravotnický materiál) chybně označen předtištěným štítkem jako odpad kat. č. 20 03 01 SKO

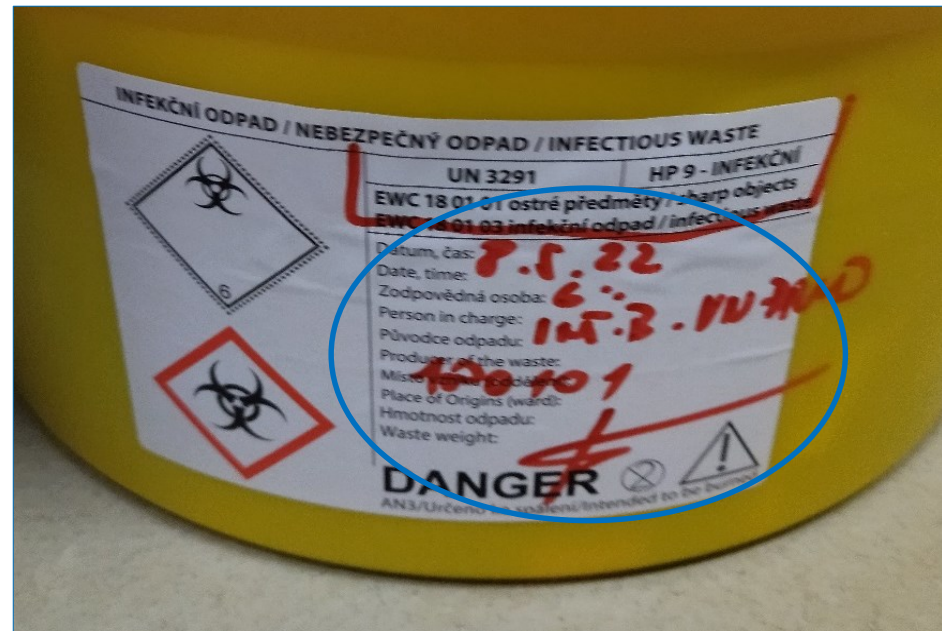
Kontrolní činnost inspekce – celorepubliková akce kontroly „VELKÝCH“ původců zdrav. odpadů (jaro 2022)

- v plastovém vytríděném odpadu se nacházely nebezpečné odpady kat. č. 15 01 10* *Obaly od nebezpečných látek*

Kontrolní činnost inspekce – celorepubliková akce kontroly „VELKÝCH“ původců zdrav. odpadů (jaro 2022)

- **problém**: označení ČASEM vzniku odpadu; dle zákona o ochraně veřejného zdraví označení ČASEM počátku plnění soustředovacího prostředku

Kontrolní činnost inspekce – celorepubliková akce kontroly „VELKÝCH“ původců zdrav. odpadů (jaro 2022)

- **OZO** (§ 90 odst. 1 a 2 ZoO) – mimo **jedné** kontrolované nemocnice bez problémů (dříve funkce odpad. hospodáře)
- **PROŠKOLENÍ** zaměstnanců (§ 90 odst. 3 ZoO) dle přílohy č. 49 vyhlášky o PNsO – kategorie některé nemocnice nerozlišují a školení všechny zaměstn. na všechno, často ve spojení se školením na BOZP a PO, informace o nakl. s odpady na intranetu nemocnice; povinnost vůbec neplnily **2** nemocnice
- **PROVOZNÍ ŘÁD** zdravot. zařízení s **POKYNY** o nakládání s odpady dle přílohy č. 48 vyhlášky o PNsO – **žádné** pochybení dle ZoO

Kontrolní činnost inspekce – celorepubliková akce kontroly „VELKÝCH“ původců zdrav. odpadů (jaro 2022)

- **PROVOZNÍ ŘÁD** zdravot. zařízení s **POKyny** o nakládání s odpady dle přílohy č. 48 vyhlášky o PNsO – **problémy**:
  - vydáno **1** rozhodnutí KHS dle správního řádu, příp. je vydáno toliko souhlasné vyjádření KHS bez náležitostí správního řádu (bez razítka KHS)
    - zpracované pokyny v PŘ zdravot. zařízení neodpovídaly požadavkům přílohy č. 48 vyhlášky o PNsO
    - některé nemocnice 1 PŘ pro celé zdravot. zařízení; některé nemocnice co oddělení (chirurgie, interna, gynekologie a porodnictví, ...), to PŘ tohoto oddělení
    - pokyny pro nakládání s odpady zpracované OZO – někdy stručné, jasné a přehledné; někdy 50-ti stránkový manuál ☹

Kontrolní činnost inspekce

- V kontrolovaných zdrav. zařízeních (původci odpadů) nebyla v posledních 3 letech zjišťována závažnější pochybení týkající se fyzického nakládání se zdravotnickým odpadem
- V posledních 3 letech pouze 1 případ závažnějšího nezákonného nakládání se zdravotnickým odpadem, a to v zařízení k nakládání se zdravotnickým odpadem (dekontaminační zařízení) – opakovaná porušení ze strany provozovatele

Aktuální situace v ČR se zdravot. odpady v souvislosti s nemocí COVID-19

Aktuální „špatná“ regionální situace ve vztahu k likvidaci zdravot. odpadů:

- **Jihomoravský kraj:**

- nefunkčnost spalovny NO „EKOTERMEX“ (Vyškov) – zatím jí nebylo vydáno nové povolení k provozu zařiz. dle ZoO
- spalovna SAKO v Brně - spalovna pro likvidaci odpadu kat. č. 18 01 03* pouze pleny a plenkové kalhotky a kat. č. 18 01 04
- aktuálně nemá koncové zařízení pro odpad kat. č. 18 01 01 O/N Ostré předměty

Aktuální situace v ČR se zdravot. odpady v souvislosti s nemocí COVID-19

- **Jihočeský kraj:**

- „problémové“ dekontaminační zařízení provozované v Dobřejovicích u Hosína
- provoz předmětného zařízení nadále v budoucnu vnímá ČIŽP jako nevhodný (zprovoznění technologie chlazení z důvodu opakované poruchovosti zařízení) – nový provozovatel
- v Jihočeském kraji chybí spalovny odpadů

Problematika zdravotnických (a veterin.) odpadů v praxi aneb co „trápí“ ČIŽP

- Provoz mobilních zařízení ke sběru a výkupu odpadů pro zdravotnické odpady bez chladících jednotek – sběr odpadů probíhá delší časový úsek (např. celé dopoledne) od menších původců (doktorů) nebo dochází k převozu zdravot. odpadů přes celou ČR do smluvně zajištěného koncového zařízení
  - ❖ nebezpečí šíření infekčního agens, aj.
- Zařazování inkontinentních pomůcek pocházejících z domovech důchodců a z ústavů sociální péče (Ing. Matějů)

Problematika zdravotnických (a veterin.) odpadů v praxi aneb co „trápí“ ČIŽP

- vyhláška č. 306/2012 Sb. řeší lhůty shromážděných odpadů ze zdravotní péče před jejich konečným odstraněním (3 dny nechlazený prostor a 1 měsíc chlazený prostor) pouze u původců zdravot. odpadů, nikoli u provozovatelů zařízení dle ZoO
- KÚ často provozovatelům lhůty od doby převzetí po konečné odstranění odpadů v PŘ nestanovují (špatně kontrolovatelné)

Děkuji za pozornost 😊